

ŠKARAT

Zabavno-zbadljiv in šaljiv list.

Št. 8.

V Ljubljani, 25. aprila 1884.

Točaj II.

22. aprila 1884.

Na gôri grad visok je stal,
Oj grad ponôsen, grad svetâl;
Močan vihar pa je vzšumél,
Ponôсни grad do tal razdél.

To nij visok na gôri grad,
To je le Šuklje, kandidat;
In tudi ni vihar močan —
Zavédni, národní meščan.

— i. —

Žensko maščevanje.

Dva prijatelja, znana narodnjaka, ki sta pred leti bila na vseučilišči, imela sta toli jednake nazore o življenji, da sta soglasno ukrenila, oženiti se nikdar. Da bi bil ukrep tem bolj podprt, določila sta, da kdor se pregreši proti temu sklepu, zapade par stotakov nekemu narodnemu zavodu na korist.

Vseučiliščna leta so pretekla in naša prijatelja podala sta se na deželo iskat ljube zlate prakse. Življenje na deželi, v malem mesteci, v neprestanem naporu za zaslužek in obstanek čudno in silno upliva na vsacega in že pregovor pravi, da človek vsacih sedem let premeni svojo kožo, svojo nprav in čud. Gledé prijatelja *A.*, obveljal je čez par let že omenjeni pregovor, kajti zagledal in zaljubil se je v neko plavalaso mično krasotico, tako silno, da se mu je neobhodno potrebno zdelo, naznaniti prijatelju *B.* svojo predstoječo ženitev.

Prijatelj *B.* dobivši ženitno naznanilo v roke bil je močno iznenaden in premišljal je, kako hitro zvođené mladenški sklepi in nazori, kako je človek podoben kaplji na veji:

„Mali veter prileti
Kaplje pa več ni.“

V svojej nevolji usede se k mizi ter napiše drobno pismo prijatelju *A.* V pismu ga priduša, naj ne bode tako lahkomisleč, da bi se ženil ter se izneveril staremu sklepu. „Le pomisli“, dejal mu je mej drugim, „da so se največji modrijani izrekli odločno proti zakonu. Saj ti je znan izrek filozofa, da človek, ki se oženi, podvoji svoje dolžnost, a izgubi polovico svojih pravic. In obče znan „Kalauer“ govori tudi proti zakonu rekoč: Kdor se v drugič ženi, ni vreden, da mu je prva žena umrla! Če Ti pa vse to

ne zadostuje, pa se spomni narodne prislovice, ki pravi: „Baba je hudič“.

Zapečatil in odposlal je potem pismo, ki pa ni imelo zaželjenega učinka, kajti malo dni pozneje čital je v listih vest, da se je pobratim *A.* v resnici podal pod igó svetega zakona in mislil si je: Nesrečnik ne odide svoje osodi.

Opravki so nanegli, da pride *B.* v mesto, kjer je bival *A.*, in prvi njegov pohod veljal je nekdanjemu vseučilišnemu kolegi. Pobratim *A.* vsprejel ga je jako radosten ter predstavil mu svojo krasno, vitkoraslo, elegantno soprogo, slednja pa ga je povabila na obed. *B.* je to povabilo tem rajši vsprejel, ker že dolgo ni bil s starim prijateljem vkupe in ker se je takoj pri prvem sestanku preveril, da je prijateljeva soproga kakor krasna in ljubezniva, tako tudi duhovita.

Obed bil je izvrsten. Jedi jako okusne, fino prirejene, mnogovrstne, vinska kapljica žlahtna, ognjevita, pogovor vmes pa živahen in dovtipen, da se je vse trojice pri obedu sedečih polastila tista blagodejna razpoloženost, katerej pravimo: užitek, nasičenost.

„Milostiva gospa,“ pravi *B.*, „priznavati Vam moram, da imate izvrstno kuhinjo. Dolgo že nesem obedoval tako izborno tako delikatno! Čestitam prav iz dna srca!“

„Hvala lepa!“ odvrne gospa, „priznanje iz Vaših ust je za me toliko bolj laskavo, ker ste na glasu kot „gourmand“. Baš zaradi tega pripravila sem Vam za „desert“ še kaj posebnega.“

Rekoč brzo odide, a vrne se h kratki s krožnikom in z na njem povezneno posodo, katero postavi pred *B.*, smehljaje se rekoč: „To je takozvana „pokrita rihta“!“

Radoveden odvezne *B.* posodo na krožniku, a hipoma tudi že obžaluje svojo radovednost, in rudečica ga oblije, kajti na krožniku stoji majhen hudiček, ki drži mej razprostrtima rokama ominozen napis: Baba je hudič!

Nekako zmočen upre očitovaje svoj pogled v prijatelja *A.*, češ, zakaj si jej moj list pokazal? *A.* in njegova soproga pa se zasmejeta na glas in slednja nagajivo vpraša:

„No, gospod *B.*, povejte povejte, sem li res kaj hudičku podobna?“

„Oprostite, milostiva,“ odvrne *B.*, „ko sem pisal ono nesrečno pismo, nesem imel časti, Vas poznati. Danes sem bil toli srečen, prebiti nekoliko ur v Vašej ljubeznivej družbi, danes bi pisal: „Ženske so angelji!“

Mej smehom in dovtipi končala se je ta epizoda. Pri odhodu pa je *B.* vzel hudička z ominoznim napisom seboj in ga

še sedaj zvesto hrani. Ker je pozneje sam tudi naložil si zakonsko butaro, ima dovolj prilike opazovati, je li bila prva ali druga njegova sodba bolj istinita.

Pasje lajanje — zél prorok.

(Grozna balada.)

Otóžno pasje lájanje
Sreé nam preplašuje,
Ker žalno njih razgrajanje
Nesréčo naznanjuje.

Tulfli bolno so vso noé,
Glasnó so se jokali,
Vso noé cvilfli so na moé,
Sé strahom nas navdali.

In kaj se prigodílo je,
Kaj je stvorílo kónec?
Po nóci nam ubílo je
Vé véži nékaj — lónec.

Čivkoslav Lažán.

Perpetuum mobile.

Kar se do sedaj vsem učenjakom celega sveta ni posrečilo, izumili so v Ljubljani, kajti to mesto ima že svoj „perpetuum mobile“.

Kdor bi rad videl ta zanimljivi stroj, potrudi naj se k novemu porotnemu poslopju, ondu bode videl kako se neprestano brez odmora iz podzemeljskih kletij tromba usiljiva voda — brez konca in kraja, pravi pravcati perpetuum mobile.

A. Ti, kaj misliš, zakaj pač prekopavajo v „Zvezdi“?

B. Jaz mislim, da iščejo tiste tisočake, ki so jih lansko leto Korziki plačali.

Zastavica.

Ničesar nemam, dolžen sem veliko, kar po mojej smrti še tež ostane, zapustim siromakom. Kaj je to?

* * *

Pri volitvah v mestni zastop Ljubljanski brusil je péte neki g Črnko, ki je doslej bil nekje doli na jugu. Hodil je iz pisarne v pisarno in povsod poudarjal, da je g. Šuklje *zmeren kandidat*. Ne gledé na to, da se dobro blago samo hvali, bi vender g. Črnka prosili, naj nam, če ne drugače, na uho pove, kakov je nezmeren kandidat, ako *zasluži g. Šuklje naslov zmernega?*

* * *

V Ljubljano dobili smo dva nova gospoda: Urednika Lajbaherice dra. Russ-a in okrajnega komisarja Miroslava (?) Schwarza. Nekdo napravil je opazko, da morata ta dva gospoda biti v rodu. Zakaj?

— No, prav naravno. „Russ und Schwarz“ ali pa „Schwarzer Russ“, kakor komu drago. Kdor pa tega ne umeje naj bere famozno notico v Lajbaherici o Latermanovem drevoredu, v katerej si je jeden teh gospodov še pri živem truplu sam postavil *najprimernejši spominek*.

Resna premišljevanja penzioniranega filozofa
Izidora Muzloviča.

Náš narod imel je od nekdanjih iznajdljivih ljudij, celo takih, katere je zdaj pa zdaj obsenčil pravi proroški duh. Od verodostojnih oseb sem čul, da je tam nekje na Notranjskem pred več nego 100 leti živel mož, ki je že naprej slutil železnico in večkrat dejal, da „takrat, ko bo železo po železu teklo, takrat bo hudo.“

Dandanes res železo po železu dirja, a z železnico v spremstvu so tudi vsakeršna zla, na katera bi sicer nihče niti mislil ne bil. Kdo bi se bil pač kdaj nadejal, da bode takrat, ko se bode oznanjevala spravljalnost, uradni list, oziroma nemškega uradnega lista slovenska priloga tako brezobzirno dan na dan udrihala po narodnjakih, da bode iz osebnih interesov ščuvala in hujskala, z vsemi sredstvi spodkopavala in rušila disciplino, da se bode z odličnega mesta narodnjakom na srce polagalo in zabičevalo, ka je neobhodna nujnost, voliti nemškutarje v občinski zastop? Kdo bi bil mislil, da bode narodna disciplina toli nazadovala, da se bode kljub ukrepom treh volilnih shodov, navzlic izrečnej volji volilcev II. razreda, propali kandidat, kateremu so volilci toliko, kolikor „leseni in svinčeni možici“, silili še v I. razredu? Kdo bi bil kdaj pričakoval, da se bode pod praporom spravljalnosti ustanovil slovenski uradni list, kateremu bode jedini smoter, ščuvati narodno stranko, napadati posamične narodnjake, ki so zakrivilii nečuvno zlodejstvo, da svojega narodnega prepričanja ne hote zatajiti, ki so namreč ostali tako strogo narodni, kakor so bili pred letom dni? Komu bi bilo kdaj na um palo, iskati spravljalnosti v neprestanej, dan na dan naraščajočej in vedno strastnejšej polemiki, katera svojej strasti hoče zadostovati s tem, da poseza v zasobno življenje in vleče še tako neznatne podrobnosti na dan, akoravno s političnim vprašanjem, ki je baš na dnevnem redu, neso v nobenej zvezi?

Kaj tacega bi niti stari očanec na Notranjskem, ki je prorokoval železnico, nikdar slutil ne bil. A to je dan danes „oficijozni ton“, to je za nas Slovence nalašč vglasbena spravljalnost, katerej bi morali, po mnenji in volji nekaterih mi celó ploskati. A ker je ta godba preslaba, nemelodična, ker brenka vedno na jedno in isto struno, in izvaja same cvileče glase, tišči si vse žaljena ušesa in željno pričakuje, da bode tej več nego neprijetnej godbi konec. Saj je že stari Kranjec, ki je bil moran zibati Francoza, gojil veselo nado: „Vsaka reč le en čas trpi!“

In pregovor pravi, „da nobena pesen ni tako lepa, da bi se ne izpela“. Gotovo je tedaj, da bode jedenkrat tudi tega škripajočega koncerta konec, da bode oficijozni godec v „dimnik obesil trobento in bas in žalostno pesen prepeval na glas“.

Mej dvema nemškutarjema.

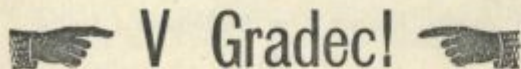

- A. Tschau, grüss dich!
 B. Servus! Kaj novega?
 A. Si li že čul, da prevzame uredništvo Lajbaherice neki gospod Naglič?
 B. Da, čul sem. Ne zdi se mi pa dobro. Kajti že sedaj uradna lista tako prenagljeno vozita, da bi bilo bolj treba cokolje, nego pa, da se predpreže še naglič.
 A. To je sicer istina, a ne razumim, kaj se za druge ljudi skrbiš. Čim hitreje vozijo, tem preje utegnejo prevrniti in kadar se to zgodi, bode na korist — le nam.
 B. Da, da! Ti si še vedno stari „Schlaumaier“!

„Auch solche Käutze muss es geben!“

Znani nožar Nikita Hofman bil je nedavno pri nekem volilnem shodu. Ko je jeden govornikov poudarjal narodnost, vrže omenjeni nožar svoj mošnjček na mizo, rekoč: „Da is „narod“, hudič!“
 Smeha bilo je vsled tega dovolj.

Gospodu Antonu Gertscherju v slovo!

Brüderlein fein, Brüderlein fein,
 Einmal muss geschieden sein!

* * *

Nemškega uradnega lista slovenska priloga navaja hrvatski besedi: „Zora puca“. Včeraj se je menda pa preverila, da ne „puca“ samo zora, temveč tudi gospodje volilci.

Obilica majarjev v Ljubljani.

Do sedaj imeli smo „Heulmaier-je“, „Ausgleichsmaier-je“, „Plauschmaier-je“, „Kleinmayer-je“, itd.

Sedaj se nam obeta še Leitmeier. Skoro bomo imeli toliko Maier-jev, kakor v Berlinu, kjer je neki veseljak prišedši v gledališče in videč, da so vsi prostori zasedeni, zaviknil: „Maier bei Sie brennt's!“, na kar je toliko Maierjev pobegnilo vun, da je bilo skoro vse gledališče prazno.

Zadnje besede.

S posebno vestnostjo zabeležujejo se zadnji izreki imenitnih mož, dostojanstvenikov. Gospod Gertscher za nas ni bil sicer imeniten — au contraire — a vestnost nas veže, da zabeležimo: njegov zadnji izrek. Ko je namreč dobil svoj „blauen bogen“, a brez zaželjenega odlikovanja, izročil je hipoma svoj urad, a za vse svetnike in sotrudnike ni imel časa, temveč rekel je samo svojemu začasemu namestniku:
 „Grüssen Sie mir die Herren!“

Superlativ non plus ultra.

Kadar je kdo kaj čudnega, neverjetnega povedal, rekalo se je: „Mož sliši travo rasti“. Ali pa: „Ta čuje, kako bolhe kihajo.“ A vse to je še bore malo „Ljubljanskemu listu“ nasproti, kateri je videl in čul, kako sta se dr. Vošnjak in krojač Železnikar bratiša in vkupe agitovala. Hitro patent, sicer bode prepozno!

Pogovori

soseda Brezovičarja in Bizovičarja.

- Brezovičar: Si li čital zadnjo številko našega oficijozusa?
 Bizovičar: Da! Skoro bi se bil zavzel nad ekspensarom banke „Slavije“ in kaj meniš zakaj?
 Brezovičar: Meni se sploh abotno zdi, da se dolžnik, ali nepoklicani njegov zastopnik, spodtika nad tožbenimi stroški. Ako teh neče naj pa plača o pravem času, pa mirna — Bosna!
 Bizovičar: Znaš, pa tudi objavljena vsota ni istinita. Dotični gospod urezal se je skoro za polovico.
 Brezovičar: Ko bi bil povedal tudi pristno številko, bi vendar vsakdo priznaval, da je ekspensar za vse Štajersko, Koroško, Kranjsko in Primorsko jako neznamen.
 Bizovičar: Živa istina! Ako ima ta gospod res tako občutljivo vest, naj nam pove, koliko bode letos stal „Ljubljanski list“, koliko pa v primeri s stroški koristil?
 Brezovičar: To bi dolgo čakal! Ravno tako, ko bi hotel zvedeti, kaj bi gosp. prof. Šuklje storil, da je v enakem položaji. On bi morda v imenu banke vsem dolžnikom dolg kar izbrisal!
 Bizovičar: Mora že kaj tacega misliti, ker ničesar črnil ni o svojem tajnem načrtu.
 Brezovičar: Potem bi pa moral z banko tudi pobrisati.
 Bizovičar: Seveda. To se pač piše, da je kaj pisanega, po znanem pregovoru: „Beseda besedo prinese, pes pa kost.“

Važno vprašanje.

„Ljubljanski list“ piše, da je volitev v II. razredu, pri kateri je gosp. Šuklje propal, za propalo stranko bila sijajna.

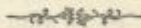
Kak izraz bi se uporabljal, da so dotični gospodje zmagali?

Tonček: No, kako je? Kaj novega?
 Pepček: Novega dovolj, a nič prida. Pomisli, mojstra so mi zaprli.
 Tonček: To je pa res „žaltova“. Sicer te je včasih lasal, a mojster je le mojster.
 Pepček: Seveda! Pa vse bi mi ne delo tako težko, ko bi „Ljubljanski list“ zaradi tega kar veselja ne skakal.
 Tonček: Pusti ga skakati in plesati. Saj še ni konec, saj se še ne vé, kako preiskava in pravda izteče.
 Pepček: To je res. A zadnjič sem nekje bral, da je naloga časnikarstva blažiti srca in strasti. Ali ni škodoželjnost tudi strast?
 Tonček: Seveda, pa še grda.
 Pepček: Zakaj tako škodoželjno piše?
 Tonček: Zato, ker se midva od njega ne moreva ničesar učiti.

* * *

Na Slivnici na Notranjskem raste cvetica, ki vsacih sto let cvete.
 „A jaz sem jo vendar že dvakrat cveteti videl!“ dejal je nekdej v nekej družbi tamošnji logar.

Pesen, da se prostor izpolni.

„Oh težko je umreti
 Če nič te ne boli.
 Še težje je ljubiti,
 Če srce ne veli.“

Oh težko je pisati,
 Kadar dovtipov ni.
 Še hujše pa če pišeš,
 Da list se zapleni.

Oh težko je hoditi
 Po stezi trnjevi,
 Še gorje je laziti
 Po vladni lestvici.

Oh mučno je molčati,
 Ko vse narobe gre.
 Še težje je hvaliti
 Kar graje vredno je.

Mej dvema volilci I. razreda.

- A. Koga bodeš ti volil, Šukljeja?
 B. Bil bi ga. Pa slučajno bil sem prisoten pri volilnem shodu II. razreda ter čul gosp. profesorja govor.
 A. No, in zdaj, zakaj bi ga ne volil?
 B. Gospod profesor naštel je toliko svojih zaslug, da se mi je takoj urinilo prepričanje, da mi volilci I. razreda takega izrednega kandidata niti vredni nesmo. Za nas je preimeniten, predober.
 A. Tedaj ostanemo pri naših ljudeh.
 B. Seveda. Gospod profesor naj ima na prosto razpolaganje četrti razred.

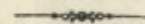
Najnovejše.

Kar Ljubljana stoji, se še ni zgodilo, da bi jeden in pi ti kandidat pri treh volilnih razredih propal, sotem pa pisal, da je sijajno zmagal, da se zmage veseli.

Pa tudi tega še ni bilo, da bi vsled take sijajne zmage nekateri gospodje celo noč ne mogli spati.

Stari ljudje imajo pač prav, da *preveliko veselje tudi lahko človeka umori.*

Nauk: Če je zmaga prevelika, človek lahko omaga.

V Ljubljani je sicer gledališče prenehalo, a burk in komedij je vedno še dovolj.

V „Narodnej Tiskarni“ in pri Jan. Giontiniju v Ljubljani
se dobiva:

Časnikarstvo in naši časniki.

Spisal * * *
Stat nominis umbra.

Cena 70 kr., po pošti 5 kr. več.

Izhaja 10. in 25. dan vsacega meseca. Cena za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četert leta 80 kr.
 Posamične številke po 15 krajc., pri opravištvu v „Narodni Tiskarni“, kateremu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije in inserati.
 Slednji računijo se po dogovoru.